

Asia: VN/9365/2025

Lausuntopyyntö: Hallituksen esitys eduskunnalle työttömyysturvalain 2 a luvun 9 ja 10 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko teillä lausuttavaa esityksestä yleisesti?

Esitys muuttaisi seuraamuksia moitittavasta menettelystä: jatkossa työnhakija menettäisi oikeutensa työttömyysetuuteen ensimmäisestä laiminlyönnistä (korvaukseton määräaika) ja jo toisesta laiminlyönnistä hänelle asetettaisiin työssäolovelvoite. Nykyisin ensimmäinen moitittava menettely vuoden tarkastelujakson kuluessa ei aiheuta seuraamusta ja työssäolovelvoite asetetaan vasta neljännen kerran jälkeen.

Yhteiskunta-alan korkeakoulutetut (YKA) näkee tärkeäksi tukea työvoimahallinnon sujuvoittamista ja viranomaisresurssien tarkoituksenmukaista käyttöä. YKA katsoo, ettei ensimmäisestä moitittavasta menettelystä tulisi jatkossakaan aiheutua seuraamusta. Riskinä on, että toistuvat muutokset ovat omiaan johtamaan epähuomiossa tapahtuvien kertaluonteisten laiminlyöntien kasvuun. Lisäksi voidaan pitää jokseenkin ankarana, että työnhakijalle seuraa 6 kalenteriviikon työssäolovelvoite jo toisesta työttömyysturvalain mukaisesta laiminlyönnistä. Työssäolovelvoitteen täyttäminen voi osoittautua monille hyvin haasteelliseksi, jolloin työttömyys pitkittyy entisestään epätarkoituksenmukaisesti. Tähän viittaa esityksen arvioinnissa todettu huomio, että nykyisen 12 viikon työssäolovelvoitteen asettamisen jälkeisten etuudettomien kausien kesto on keskimäärin reilusti yli vuoden.

Esityksessä on tuotu esille, että muutokset ovat lähellä toukokuuta 2022 edeltänyttä aikaa. Vertailu ei huomioi työttömyysturvassa tapahtuneita muutoksia, joiden myötä työnhakijan velvollisuudet ovat huomattavasti kasvaneet, etuuden tasoa on leikattu ja muistutusmenettelyjä suunnitellaan muutettavaksi.

2. Onko teillä lausuttavaa säädösehdotuksesta ja sen perusteluista?

-

3. Onko teillä lausuttavaa esityksen vaikutusarvioista?

Esityksen vaikutusarvioinnin mukaan muutosten arvioidaan lisäävän työllisyyttä noin 700 henkilöllä. Tätä voi pitää vaatimattomana huomioiden muutosten taloudelliset seuraukset työttömille työnhakijoille ja seuraukset toimeentulotuen menoissa.

4. Tulisiko työttömyysturvalain 2 a luvun 9 ja 10 §:n soveltamisalaa laajentaa uusiin työnhakijaa etuuden saamisen edellytyksenä velvoittaviin toimiin? Mitä nämä toimet olisivat ja miksi velvoittavuutta tulisi laajentaa niihin? Jos mahdollista, esittäkää myös arvio mahdollisen laajennuksen vaikutuksista.

-

Rajoo Ainomaija
Yhteiskunta-alan korkeakoulutetut ry